

Przedsiębiorcy mają dodatkowy czas na zakończenie roku

Dnia 31 marca weszło w życie rozporządzenie dające przedsiębiorcom, działającym na podstawie ustawy o rachunkowości i ustawy o finansach publicznych więcej czasu nie tylko na sporządzenie i opublikowanie sprawozdań, ale także m.in. na zakończenie inwentaryzacji. Ma to zapewnić firmom możliwość prawidłowej realizacji obowiązków ewidencyjnych i sprawozdawczych.

PIOTR WOŹNIAK

Ustawa z 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (dalej: specustawa) przewidywała możliwość określenia w drodze rozporządzenia późniejszych terminów dotyczących sporządzania i zatwierdzania sprawozdań, o których mowa m.in. w:

- a) ustawie z 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz w aktach wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy,
- b) ustawie z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz w aktach wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy.

Nowe, dłuższe terminy zostały ogłoszone w rozporządzeniu z 31 marca 2020 r. w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazywania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji.

Nowe terminy

Bez wątplenia odsunięcie w czasie wskazanych w rozporządzeniu terminów było bardzo potrzebne i zasadne. Organizacje takie jak Polska Izba Biegłych Rewidentów, **Stowarzyszenie Księgowych w Polsce** i Krajowa Izba Doradców Podatkowych, które zrzeszają m.in. biegłych rewidentów, księgowych i doradców podatkowych, zwracały się już w połowie miesiąca z apelami do rządu RP o przesunięcie wszelkich terminów związanych z zamknięciem roku.

Oczywiście, jeżeli przedsiębiorcy czekali na formalne opublikowanie rozporządzenia, to musieli być bardzo cierpliwi i czekać niemal dosłownie do ostatniej chwili.

UWAGA!

Bez wątplenia odroczenie terminów pozwoli zarządzającym na przygotowanie rzetelniejszych i bardziej kompletnych sprawozdań. Nie ulega bowiem wątpliwości, że w obecnych okolicznościach sporządzenie sprawozdania finansowego, które spełnia wszystkie wymogi jakościowe, może wymagać dodatkowego czasu.

Kierownicy jednostek muszą bowiem dokonać oceny zdolności jed-

nostki do kontynuowania działalności. Biorąc pod uwagę obecną sytuację, niepewność wokół prognoz dla gospodarek na całym świecie a także większą niepewność dotyczącą perspektyw dla wielu podmiotów, ocena zdolności do kontynuacji działalności może stanowić wyzwanie. Trudność na pewno wynika przede wszystkim z faktu, że niełatwo na dzień dzisiejszy dokładnie przewidzieć jak długo będziemy odczuwać bezpośrednie skutki pandemii, w postaci administracyjnych ograniczeń w prowadzeniu wielu biznesów. Nie wiemy też jeszcze jak szybko gospodarka „odbije się” po zniesieniu ograniczeń. Co więcej, do ostatniego dnia marca włącznie nie było pewności jak dokładnie będzie wyglądało wsparcie państwa w tym trudnym okresie, będące dla wielu przedsiębiorców jednym z kluczowych założeń przyjmowanych przy ocenie zdolności jednostki do kontynuacji działalności.

Rozporządzenie daje ten dodatkowy czas osobom odpowiedzialnym za sporządzenie sprawozdań finansowych, prowadzącym księgi, zarządom

Przedsiębiorcy mają dodatkowy czas na zakończenie roku

dokończenie z **H1**

czy członkom organów nadzorczych, ale także audytorom, którzy te sprawozdanie muszą zbadać i zaopiniować.

Rozporządzenie wydłuża terminy dotyczące obowiązków sprawozdawczych w następujący sposób:

- termin na sporządzenie i przekazanie sprawozdania finansowego przez podatników prowadzących księgi rachunkowe został przedłużony do 31 lipca 2020 r.;
- termin zamknięcia ksiąg rachunkowych został przedłużony o 3 miesiące, a w przypadku jednostek podlegających nadzorowi KNF o 2 miesiące;
- termin na sporządzenie zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej za rok obrotowy został przedłużony o 90 dni, a w przypadku jednostek podlegających nadzorowi KNF o 60 dni;
- termin na zakończenie inwentaryzacji składników aktywów został przedłużony o 90 dni, a w przypadku jednostek podlegających nadzorowi KNF o 60 dni;
- terminy: na sporządzenie odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych oraz zamieszczenie go na swojej stronie internetowej, zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego jednostki dominującej – zostały przedłużone o 3 miesiące, a w przypadku jednostek podlegających nadzorowi KNF o 2 miesiące;
- terminy na: sporządzenie sprawozdania z działalności; sprawozdania z działalności grupy kapitałowej, sprawozdania z płatności

ści i skonsolidowanego sprawozdania z płatności zostały przedłużone o trzy miesiące, a w przypadku jednostek podlegających nadzorowi KNF o 2 miesiące;

- terminy dotyczące sporządzania i składania rocznych sprawozdań funduszy emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych zostały przedłużone o 2 miesiące.

Biegli rewidenci i audytorzy

Specustawa uchyliła art. 134 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, wyznaczając maksymalny okres współpracy firmy audytorskiej z klientem będącym jednostką zainteresowania publicznego (JZP). W efekcie tej zmiany maksymalny okres zlecenia badania sprawozdań finansowych będzie wynosił nie 5 a 10 lat i będzie zgodny z maksymalnym okresem zlecenia badania sprawozdań finansowych, o którym mowa w art. 17 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia UE Rozporządzenie parlamentu europejskiego i rady (UE) nr 537/2014 z 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczególnych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego.

Zgodnie z uzasadnieniem przedstawionym przez ustawodawcę zmiana ta istotnie złagodzi stosowanie przepisów krajowych na rzecz bezpośredniego stosowania przepisów unijnych w zakresie obowiązkowego okresu rotacji firm audytorskich. Zmiana ma ułatwić firmom audytorskim funkcjonowanie na rynku usług audytorskich, a jednostkom zainteresowania publicznego (JZP) wybór firm audytorskich. /©

ZDANIEM AUTORA

Piotr Woźniak

biegły rewident, ACCA,
Partner Zarządzający
UHY ECA Audit
Sp. z o.o. Sp.k.

MAT. PRAS.

Z perspektywy zarządzającego firmą audytorską średniej wielkości oceniam tą zmianę pozytywnie. Zakładam, że podobnie zmianę oceniają duże i średnie firmy audytorskie oraz większość JZP. Już na etapie wprowadzania zmian w ustawie o biegłych rewidentach, w 2017 r., między innymi przedstawiciele samorządu biegłych rewidentów z Polskiej Izby Biegłych Rewidentów bezskutecznie postulowali o dziesięcioletnią rotację. Już wtedy firmy audytorskie zwracały uwagę, że pięcioletni okres rotacji może mieć negatywne konsekwencje nie tylko dla ich firm ale utrudni też funkcjonowanie JZP.

Wśród komentujących tę zmianę dominuje przekonanie, że trudno jest dostrzec bezpośredni związek pomiędzy pandemią a wprowadzoną zmianą. Pytanie, jakie się już pojawiło w komentarzach ekspertów to dlaczego ten zapis ustawy został zmieniony teraz i dlaczego przyjęto akurat takie rozwiązanie? Jeżeli głównym celem tej zmiany jest zmniejszenie nakładów pracy wynikającej z konieczności zmiany firmy audytorskiej w okresie pandemii, to na pewno zasadne jest wprowadzenie możliwości wydłużenia okresu możliwej współpracy JZP z dotychczas zatrudnioną firmą audytorską. Nawet

w przypadku, gdy właśnie upływał maksymalny pięcioletni okres współpracy. Dlaczego jednak ustawodawca nie zaproponował możliwości przedłużenia umowy np. o jeden dodatkowy rok „extra”? Fakt ten wzbudził pewne poruszenie w środowisku biegłych rewidentów. Pojawiły się nawet głosy, że w tym zapisie w farchy antykrzysowej chodziło o zapewnienie przedłużenia umów dla wąskiej grupy firm audytorskich.

Należy także zwrócić uwagę że zmiana wprowadzona w takiej formie oznacza, że JZP będą mogły wrócić do współpracy z firmami audytorskimi, z którym były zobligowane zakończyć współpracę w 2017 r., gdy wchodziły przepisy nowej ustawy o biegłych rewidentach. Wprowadzenie okresu dziesięcioletniego, oznacza że w wielu przypadkach nie minął bowiem maksymalny dziesięcioletni okres trwania zlecenia, o którym mowa w art. 17 ust. 1 akapit drugi rozporządzenie UE. W związku z tym nie ma zastosowania przepis art. 17 ust. 3 rozporządzenie UE wskazujący na czteroletni okres zakazu świadczenia przez biegłego rewidenta czy firmę audytorską usług badania ustawowego dla danej JZP. W polskich realiach, uwzględniając minimalny okres trwania zlecenia, który trwa dwa lata, daje to możliwość JZP powrotu do byłej firmy audytorskiej, z którą współpraca została zakończona dwa lata temu. Znam przedstawicieli kierownictwa JZP i organów nadzorczych tych jednostek, którzy z chęcią z tej możliwości skorzystają. Wymuszona przed dwoma laty zmiana audytora nie zawsze okazała się być bowiem zmianą na lepsze. /©